

## D ů v o d y:

Dovolací rekurent se neprávem dovolává ustanovení § 806 obč. zák. Ustanovení toto nemá tu místa, ana otázka, že Marie R-ová není dědičkou, byla podle obsahu pozůstalostních spisů rozhodnuta pozůstalostním soudem způsobem vízícím i nejvyšší soud. Jelikož však jen přihlášení dědicovo má podle jasného doslovu zákona následky uvedené v § 801 obč. zák., pokud se týče povinnosti k věřitelům, nemohl se dovolací rekurs setkatí s úspěchem.

## Čís. 12170.

**Nemocenské pojištění veřejných zaměstnanců (zákon ze dne 15. října 1925, čís. 221 sb. z. a n.).**

**Lékárník není oprávněn domáhati se na Léčebném fondu veřejných zaměstnanců vydání receptů, na jichž základě vydal jako lékárník léky a léčebné prostředky pojištěncům Léčebného fondu a které byly při re-taxaci fondem vyřazeny.**

**Léčebný fond prostřednictvím svého pojištěného člena, jenž předloží recept v lékárně a lék přijme, neuzavírá s lékárníkem zvláštní smlouvu.**

**Právní povaha a funkce receptu vyplněného smluvním lékařem Léčebného fondu veřejných zaměstnanců.**

**Lékárníku nepřísluší k receptům ani právo vlastnické ani obligační právo na jejich vydání proti fondu.**

(Rozh. ze dne 9. prosince 1932, Rv I 843/31.)

Žalobce se domáhal na Léčebném fondu veřejných zaměstnanců vydání receptů, na jejichž základě vydal jako lékárník léky a léčebné prostředky pojištěncům žalovaného fondu a které byly při re-taxaci žalovaným fondem vyřazeny. Procesní soud první stolice uznal podle žaloby, o dovolací soud žalobu zamítl. D ů v o d y: Jde o žalobu vlastnickou podle § 366 obč. zák. Je tudíž na žalující straně, by prokázala, že se recepty, jichž vrácení se na straně žalované domáhá, staly jejím vlastnictvím. Podle § 423 obč. zák. jest zapotřebí k nabytí vlastnického práva právního důvodu (titulu) a způsobu nabývacího. Recepty, o jichž vydání tu jde, byly sice pojištěncem předány straně žalující, takže, ježto jde o věci movité, stalo se tu odevzdání podle § 426 obč. zák., předání se však nestalo ze žádného z důvodů k nabytí vlastnictví uvedených v § 424 obč. zák. Zejména nebyla mezi stranou žalující a žalovanou uzavřena smlouva, podle níž by mělo vlastnictví receptů přejíti na stranu žalující, a tato také nic takového ani ne tvrdila. Není zákonného předpisu, jímž by bylo vysloveno, že blankety receptů lékařem vyplněné a pojištěncem lékárníkovi předložené přejdou do jeho vlastnictví. Opíráti nabytí vlastnictví v souzeném případě o ustanovení § 367 obč. zák., jak činí první soud, nelze, ježto recepty již nejsou v držení strany žalující, nýbrž naopak v bezelstném držení strany žalované, takže, kdyby byla žalující strana nabyta vlastnictví k recep-

tům následkem odevzdání jich pojištěnci, takže by šlo skutečně o případ nabytí vlastnictví podle § 367 obč. zák., nebyla by ani pak a to opět z důvodu téhož § 367 obč. zák. vlastnická žaloba přípustnou. Ostatně recepty ty, které byly žalovanou stranou, jak je nesporno, vydány lékařům k tomu účelu, by na nich předpisovali pro pojištěnce žalované strany potřebné léky, jsou pouhými legitimačními lístky obsahujícími po použití lékařem příkaz, že mají býti doručiteli lístku toho vydány tam předepsané léky. Léky lékárnou vydané nejsou úplatou za recept, byť by se vydání jich pojištěnci dělo jen u předložení téhož podle příslušných zákonných norem pokud se týče léčebného řádu a smlouvy s lékárnami stranou žalovanou uzavřené. Předložení receptu jest sice nutnou podmínkou, by byl lék lékárnou pojištěnci vydán, recept však není hmotněprávně nositelem oprávnění.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

### Důvody:

Oba nižší soudy posuzovaly žalobu o vydání receptů jako žalobu vlastnickou podle § 366 obč. zák. Toto stanovisko nižších soudů se shodovalo se stanoviskem, jež zastával i žalobce i v žalobě a v přípravném spise i v odvolacím sdělení, neboť dovozoval, že recepty vyloučené ze zaplacení jsou jeho vlastnictvím, že jsou to doklady, které náleží jemu jako lékárníkovi a jsou tedy jeho majetkem, který mu žalovaný fond zadržuje. Také ještě v dovolání žalobce udržuje a hájí stanovisko, že jest neomezeným vlastníkem sporných receptů ve smyslu §§ 354 a 362 obč. zák., ale zároveň je nedůsledně opouští ve svých dalších vývodech, v nichž praví, že žalobní nárok nespočívá na právu vlastnickém, že se žaloba nedovolává ani výslovně ani výhradně práva vlastnického, nýbrž že žádá vydání receptů na základě právního poměru v žalobě přesně uvedeného a že tudíž, i kdyby žalobní nárok nebyl opodstatněn z důvodu vlastnictví, měl by přece žalobce aspoň obligační nárok na vydání receptů. Jest ovšem správné, že žalobním důvodem jest právní poměr a skutkový přednes, z něhož se odvozuje žalobní nárok, a že otázku, zdali žalobní nárok vyplývá ze žalobního důvodu, posuzuje soud samostatně, nejso vázán právním stanoviskem žalobcovým (rozhodnutí čís. 463 sb. n. s.), ale z toho nevzejde pro dovolatele žádný prospěch, ježto žalobní nárok na vydání sporných receptů není po právu ať se posuzuje s hlediska práva vlastnického nebo práva obligačního. Že žalobce nenabyl ke sporným receptům práva vlastnického a že by v souzeném případě nebyla proti žalovanému fondu přípustnou vlastnická žaloba podle § 367 obč. zák., vyložil správně již odvolací soud. Pokud se v dovolání přes to dovozuje, že recepty jsou objednacími listy, že k nim žalobce nabyl vlastnického práva z důvodu kupní smlouvy a že mimo to má též obligační nárok na jejich vydání, jest k jeho vývodům připomenouti toto: Dovolatel především přehlíží, že i tehdy, kdyby šlo o smlouvu trhovou, byly by předmětem koupě a prodeje léky a léčebné prostředky a trhová cena by záležela v penězích, nikoli v receptech. Avšak o poměr z trhové smlouvy mezi stranami vůbec nejde. Vždyť žalovaný fond prostřednictvím svého pojištěného člena, jenž recept v lékárně předloží a

lék přijme, neuzavírá s lékárníkem zvláštní smlouvu trhovou, nejednává s ním kupní cenu, ani se po ní neptá, a podle toho, jak obě strany stav věci vyličily, zví o tom, jaká léčiva byla vydána a co za ně lékárník požaduje, teprve z účtů s doklady, které mu lékárník předloží podle § 24 odst. (1) čís. 2 zákona ze dne 15. října 1925 čís. 221 sb. z. a n. čtvrtletně pozadu (srovnej též rozhodnutí čís. 8303 sb. n. s.). Nelze ani souhlasiti s názorem dovolatelovým, že recept není ničím jiným, než objednacím listem, kterým žalovaný fond objednává pro své pojištěnce zboží od lékárníka, a že proto převzetím receptu a vydáním zboží přechází recept do vlastnictví lékárníkova. Recept vyplněný smluvním lékařem Léčebného fondu veřejných zaměstnanců jest listinou, obsahující příkaz, aby na účet fondu byly jeho pojištěnému členu lékárníkem vydány léky nebo jiné léčebné pomůcky v receptu předepsané. Vydá-li lékárník léky nebo jiné léčebné pomůcky na základě příkazu v receptu na účet Léčebného fondu veřejných zaměstnanců a chce-li požadovati zaplacení vydaných předmětů na fondu, jest jeho další postup závazně upraven v § 20 vládního nařízení ze dne 8. srpna 1922 čís. 211 sb. z. a n. (zachovaném v platnosti podle § 3 odst. (2) vládního nařízení ze dne 17. března 1927 čís. 27 sb. z. a n.), jehož se žalobce sám dovolává a který předpisuje, že účty za vydané léky a jiné léčebné pomůcky mají býti předkládány čtvrtletně, — což stanoví pro Léčebný fond veřejných zaměstnanců výslovně také § 24 odst. 1, čís. 2 zákona ze dne 15. října 1925 čís. 221 sb. z. a n. (viz o tom též rozhodnutí čís. 11.299 sb. n. s.), — a že k účtu jest jako doklad připojiti recepty. Z tohoto předepsaného postupu plyne, že lékárníkovi jest předem známo, že mu recepty nezůstanou, že nejsou určeny jen pro něho, nýbrž že je bude musiti podle předpisu, chce-li požadovati zaplacení vydaných léčiv, zaslati se čtvrtletním účtem Léčebnému fondu veřejných zaměstnanců pokud se týče příslušnému okresnímu sboru jako doklady. V souzené věci není sporné, že žalobce skutečně také recepty, o něž jde, žalovanému fondu s účtem zaslal, takže se nelze ani domnívati, že měl vůli ponechati si je pro sebe a nabýti k nim vlastnického práva. Že jest Léčebný fond veřejných zaměstnanců povinen, aby recepty vyplněné jeho smluvními lékaři, pokud je zcela nebo z části neuzná, lékárníkovi vrátil, není nikde v zákoně stanoveno a žalobce se ani nějakého zvláštního předpisu nedovolává. Žalobní nárok na vydání receptů není tudíž opodstatněn, pokud jest vyvozen z domnělého vlastnického práva žalobcova, a to již proto, že žalobce, jak právě doličeno, neprokázal ani právní důvod (titul), z něhož nabyl vlastnického práva k sporným receptům. Pokud žalobce v dovolání označuje svůj nárok jako nárok obligační, jest mu připomenuti, že v řízení v první stolici skutkově nic nepřednesl, z čeho by bylo lze usuzovati, že se mu žalovaný fond smluvně — buď výslovně nebo mlčky podle § 863 obč. zák. — zavázal, že mu vydá recepty při retaxaci vyloučené. Skutečnost, že žalovaný fond při retaxaci vyloučil sporné recepty ze zaplacení, nemůže opodstatniti žalobcův nárok na jejich vydání, neboť, nepříslušelo-li žalobci ani právo vlastnické k receptům, ani obligační právo na jejich vydání proti žalovanému fondu před retaxací a před vyloučením ze zaplacení, nemohl mu nárok na jejich vydání vzniknouti z pouhé skutečnosti, že žalovaný fond, který — jak jest ne-

sporné — účtované částky žalobci s výhradou retaxace vyplatil, dodatečně svou platební povinnost neuznal. Protože žalobce neprokázal, jak bylo již uvedeno, — že nabytí k sporným receptům práva vlastnického, nebylo by lze jeho nárok na vydání receptů vyvoditi ani z ustanovení § 877 obč. zák. o uvedení věci v předešlý stav při zrušení smlouvy, neboť, kdyby mělo býti uvedeno vše do předešlého stavu, připadly by recepty tomu, od koho původně vyšly, tedy žalovanému fondu, nikoli žalobci. Dovolatelův poukaz na spis Dr. Emila Steinbacha »Über Eigentum an Briefen nach österreichischem Rechte« (vydaný u Manze ve Vídni r. 1879) a jeho právní vývody o nabytí vlastnictví k dopisům nemají význam pro souzenou věc, ježto recepty, o něž tu jde, měly — jak doličeno — zcela jiný význam a účel, než pouhé soukromé dopisy, a nejde tu vůbec o poměr mezi pisatelem a odesílatelem dopisu na straně jedné a mezi adresátem a příjemcem jeho na straně druhé. Zřejmě nepřipadné jest dovolatelovo srovnávání receptu se směnkou, takže není ani třeba blíže se jím obírat. Pokud konečně dovolatel klade důraz na to, že prý potřebuje sporných receptů k případnému uplatňování svých odškodňovacích nároků proti osobám třetím, totiž proti těm, kdož si léčiva vybrali, nebo proti svému zaměstnanci, jenž léčiva vydal, po případě proti lékaři, který léky předepsal, jest k tomu uvést, že pouhý hospodářský nebo právní zájem žalobcův není ještě dostatečným základem pro žalobní nárok, aby byl žalovaný fond donucen, vydati žalobci žádané recepty. Lze-li sporné recepty považovati za listiny společné ve smyslu posledního odstavce § 304 c. s. ř. (zdali jimi skutečně jsou, nemůže ovšem nejvyšší soud v tomto sporu rozhodovati), a potřebuje-li jich žalobce k uplatňování nároků proti osobám třetím, pak mu poskytují předpisy §§ 308 a 309 c. ř. s. možnost, dovolávati se oněch receptů jako listinného důkazu i v případných sporech proti třetím osobám.

### Čís. 12171.

#### Pojišťovací smlouva.

Nárok proti pojišťovně na výplatu pojistné sumy z pojištění proti nárokům na náhradu škody, jež by byly na pojištěného vzneseny z automobilového úrazu, nepodléhá promlčení podle § 1489 obč. zák. ani podle § 6 písm. b) zákona o provozu silostrojů, je-li uplatněn poškozeným, jemuž byl podle § 308 ex. ř. přikázán k vybrání.

Ustanovení všeobecných pojišťovacích podmínek, jímž byla splatnost odškodného ve prospěch pojistníka posunuta na dřívější den, než je stanoveno v § 40 odst. (1) poj. ř., není vzhledem k §§ 19, 22 a 42 poj. ř. neplatné.

Přijetím návrhu, v němž se praví: »Podepsaný navrhuje tímto pojištění proti nárokům na náhradu škody, které by na základě zákonných ustanovení na něho neb na osoby níže jmenované vzneseny byly z důvodu, že v době, kdy pojištění bylo v platnosti, provozováním jízdy níže označeného vozidla byly cizí osoby usmrceny, poraněny neb jinak poškozeny«, bylo uzavřeno pojištění i ve prospěch osob »níže jmenovaných«. Tomu nevádí, že v návrhu tyto osoby (řidiči) nejsou uvedeny